

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

دوره: دکتری

رشته: مددکاری اجتماعی

گروه: علوم اجتماعی

به استناد مصوبه جلسه ۸۶۱ مورخ ۹۴/۳/۱۶ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

برنامه درسی دوره دکتری رشته مددکاری اجتماعی

گروه: علوم اجتماعی

رشته: مددکاری اجتماعی

دوره: دکتری

کمیته تخصصی: کارگروه ویژه جامعه شناسی

گرایش: ___

به استناد مصوبه هشتصد و شصت و یکمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی آموزشی مورخ ۹۴/۳/۱۶ در مورد تایید برنامه های بدون وادارای مجوز اجرای دانشگاههای گروه یک تا زمان بازنگری در شورای برنامه ریزی آموزش عالی و با عنایت به مصوبه جلسه ۸۵/۱۰/۲۷ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه علامه طباطبائی در مورد برنامه دکتری مددکاری اجتماعی، این برنامه تا زمان بازنگری مصوب تلقی می شود.

عبدالرحیم نوه ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

دانشگاه علم و طباطبائی

مشخصات کلی برنامه درسی و
سرفصل دروس دوره دکتری

رشته : مددکاری اجتماعی

دانشکده علوم اجتماعی

مصوب جلسه مورخ ۸۵/۱۰/۲۷ شورای دانشگاه

این برنامه بر اساس مصوبه ۷۱۶ جلسه مورخ ۸۸/۲/۵ شورای عالی برنامه ریزی مبنی بر ضرورت ایجاد رشته مددکاری اجتماعی در مقطع دکتری در دانشگاه علامه طباطبائی و مطابق مواد آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاهها توسط اعضای هیات علمی گروه آموزشی مددکاری اجتماعی دانشکده علوم اجتماعی تهیه و تصویب و در جلسه مورخ ۸۵/۱۰/۲۷ شورای دانشگاه به تصویب رسید.

فهرست مطالب

فصل اول - کلیات

- ۱- مقدمه (طرح موضوع):..... ۱
- ۲- اهمیت و ضرورت دوره:..... ۲
- ۳- اهداف و خط مشی دوره:..... ۲
- ۴- نقش و توانایی (کارآیی فارغ التحصیلان):..... ۳
- ۵- شکل نظام، طول و محتوای دوره:..... ۴
- ۶- شرایط و نحوه پذیرش دانشجویان:..... ۵

فصل دوم - برنامه درسی دوره

- الف - دروس تخصصی الزامی ۶
- ب - دروس تخصصی اختیاری ۸
- ج - دروس پیش نیاز ۹
- فصل سوم - سرفصل دروس تخصصی دوره ۹

فصل اول - کلیات

۱- مقدمه (طرح موضوع):

علی‌رغم اینکه تأسیس رشته مددکاری اجتماعی در کشور به نیم قرن نزدیک می‌شود ولی به علل مختلف، هماهنگ با دنیا و حتی جریان توسعه در داخل کشور پیشرفت نکرده است با گذشت چند دوره فارغ‌التحصیلی از مقطع کارشناسی ارشد مددکاری اجتماعی طی سالهای اخیر و ده دوره فارغ‌التحصیلی کارشناسی ارشد مدیریت خدمات اجتماعی در فاصله سالهای ۱۳۴۹ تا ۱۳۵۹، اینک، راه‌اندازی دوره دکتری مددکاری اجتماعی کاملاً ضرورت یافته است.

پیچیدگی مسائل و مصائب اجتماعی، تنوع و گستردگی نیازهای اجتماعی، ضرورت تحقق عدالت اجتماعی و رسیدن به تأمین اجتماعی در ابعاد مختلف به عنوان حقی برای تمامی آحاد جامعه به ویژه اقشار آسیب‌پذیر، توجه به تربیت کارشناسان صاحب تخصص در سطوح پیشرفته را بیشتر عیان می‌کند. کارشناسانی که توانایی شناخت، تحلیل و ارائه طریق مؤثر در این حوزه را داشته باشند. به همین جهت برنامه دوره دکتری مددکاری اجتماعی طراحی شد تا پاسخگوی نیاز روزافزون جامعه در زمینه‌های آموزشی، پژوهشی، سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در حوزه وسیع خدمات اجتماعی باشد بخصوص با هدفهای در خور توجهی که بخش کلان رفاه و تأمین اجتماعی برای گروههای آسیب‌پذیر و آسیب‌دیده از یک طرف و اقشار مختلف جامعه از سوی دیگر در برنامه چهارم توسعه لحاظ شده است و مسلماً حضور و مشارکت دانش‌آموختگان این دوره و دوره‌های مشابه می‌تواند بر قوت و

کیفیت برنامه‌های توسعه آتی بیافزاید.

۲- اهمیت و ضرورت دوره:

دشواریهای شرایط زیست محیطی و پیچیدگیهای دنیای امروز از یکسو، فزونی و جوانی جمعیت و هسته‌ای شدن خانواده و تفویض بخش قابل توجهی از مسئولیتهای گروههای نخستین به نهادها و سازمانهای نوین از سوی دیگر و همچنین بروز و گسترش انواع آسیبها و دشواریهای زندگی، توانمندی و مسلح شدن کارگزاران حوزه وسیع رفاه و خدمات اجتماعی را به تجارب و مهارتهای جدید ضروری می‌سازد.

برای تأمین نیاز روزافزون فضاها و آموزش عالی به مدرسین مددکاری و خدمات اجتماعی، و به منظور کارآمد کردن سیاستها و برنامه‌های نظام جامع تأمین و رفاه اجتماعی در بخش‌های مختلف بیمه‌ای، حمایتی و امدادی از طریق متخصصین این حوزه و همچنین جهت شناخت ماهیت، علل، ابعاد و آثار انواع آسیبهای اجتماعی، که در جامعه در حال گزار نمود پیدا می‌کند، اهمیت و ضرورت ایجاد دوره دکتری مددکاری اجتماعی در کشور مورد تأکید قرار می‌گیرد.

۳- اهداف و خط مشی دوره:

نظر به اینکه هدف کلی نظام جمهوری اسلامی ایران، ایجاد محیط مساعد برای رشد و توسعه فضائل اخلاقی و مبارزه همه جانبه با ریشه آسیبهای اجتماعی، ایجاد رفاه، رفع فقر، برطرف ساختن انواع محرومیتهای مادی و معنوی، توسعه و تحکیم تعاون اجتماعی و

همبستگی‌های عمومی و فراهم کردن زمینه مشارکت عامه مردم در سرنوشت اجتماعی و سیاسی خویش می‌باشد لذا برای نیل به چنین استراتژی‌هایی، حضور و وجود متخصصین و کارشناسان زبده در حوزه‌های مختلف از جمله حوزه رفاه و خدمات اجتماعی اجتناب‌ناپذیر است. بنابراین هدف اصلی دوره، تربیت نیروی انسانی در سه زمینه، تدریس، تحقیق و تدبیر (سیاستگذاری و برنامه‌ریزی) در حوزه مددکاری اجتماعی، رفاه و خدمات اجتماعی می‌باشد.

۴- نقش و توانایی (کارآیی فارغ‌التحصیلان):

فارغ‌التحصیلان دوره، متناسب با انگیزه، استعداد و توانمندی‌های خود در یک یا چند مورد از زمینه‌های زیر ایفای وظیفه خواهند کرد:

الف - تدریس دروس مختلف مددکاری و خدمات اجتماعی در دانشگاهها و مؤسسات

آموزش عالی

ب - پژوهش در حوزه آسیب‌های اجتماعی، تأمین و رفاه اجتماعی، محدودیتها،

مشکلات، نیازها و انتظاراتی که در عرصه‌های مختلف اجتماعی وجود دارد.

ج - کمک به امر خطیر سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در بخش‌های مختلف نظام جامع

رفاه و تأمین اجتماعی و سایر بخش‌هایی که به نوعی با موضوع مددکاری و خدمات اجتماعی

ارتباط پیدا می‌کند از آن جمله، آسیب‌های اجتماعی، توسعه روستایی، اوقات فراغت، امور

جوانان، مسائل شهری و محله‌ای و...

د - علاوه بر موارد اصلی سه گانه فوق، فارغ‌التحصیلان دوره قادر خواهند بود به عنوان

مشاور در رابطه با نهادهای مهم اجتماعی به ویژه خانواده نیز ایفای مسئولیت کند.

۵- شکل نظام، طول و محتوای دوره:

نظام آموزشی دوره دکتری مددکاری اجتماعی، واحدی و طول دوره بر اساس آخرین مصوبه شورای عالی برنامه‌ریزی، چهار سال بوده و محتوای دوره در راستای سیاستهای آموزش عالی کشور به دو بخش پژوهش و آموزش تقسیم می‌شود که در بخش آموزش، علاوه بر دروس پیش‌نیاز (به تشخیص کمیته تحصیلات تکمیلی واحد آموزشی)، دروس تخصصی الزامی و اختیاری ارائه می‌شود و پس از توفیق دانشجو در این دوره که با یک آزمون جامع (بر اساس ضوابط وزارت متبوع) انجام می‌گیرد به دوره پژوهش راه یافته و با تحقیق در یکی از زمینه‌های مورد نیاز جامعه، شرایط لازم را برای نیل به درجه دکتری مددکاری اجتماعی با دفاع از رساله خود احراز می‌کند.

دوره آموزشی با گذراندن مجموعه دروس تخصصی الزامی و اختیاری (علاوه بر واحدهای پیش‌نیاز) در طی دو سال تحصیلی خاتمه می‌پذیرد.

دوره پژوهشی پس از توفیق در آزمون جامع آغاز می‌شود. بدیهی است که شرایط و

ضوابط مربوط به دوره‌های آموزشی و پژوهشی و همچنین آزمون جامع، تابع مقررات

دوره‌های دکتری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری خواهد بود.

تعداد و نوع واحدهای درسی مطابق دوره‌های دکتری مشابه، شامل هیجده واحد نظری در قالب دروس تخصص الزامی و اختیاری و هیجده واحد پایان نامه خواهد بود. دروس اختیاری با نظر استاد راهنمای دوره تحصیلی دانشجو، می‌بایست متناسب با موضوع مورد علاقه دانشجو برای رساله تحصیلی باشد.

۶- شرایط و نحوه پذیرش دانشجو:

پس از احراز شرایط عمومی پذیرش دانشجوی دکتری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، داوطلبین ورود به دوره می‌بایست شرایط زیر را نیز داشته باشند.

الف - داشتن مدرک کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های مددکاری اجتماعی، خدمات اجتماعی، برنامه‌ریزی رفاه اجتماعی، مدیریت خدمات اجتماعی، توسعه و رفاه اجتماعی از دانشگاه‌های داخل یا خارج از کشور که مورد تأیید وزارت متبوع باشد.

ب - دو سال سابقه خدمت در زمینه‌های ذیربط بعد از درجه کارشناسی ارشد به

تشخیص کمیته گزینش دانشجو

ج - قبولی در آزمون کتبی

د - قبولی در مصاحبه اختصاصی

ه - احراز توانایی در زبان خارجی

تبصره یک: نحوه احراز توانایی در زبان خارجی بر اساس دستورالعملی خواهد بود که به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه مجری دوره رسیده باشد.

تبصره دو: داوطلبینی که شرایط مورد نظر در آزمون زبان تخصصی و پیشرفته را با شرکت در آزمونهای مورد نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری احراز کنند، از گذران این آزمون معاف خواهند بود.

مواد امتحانی برای آزمون کتبی شامل:

- ۱- دروس حوزه مددکاری اجتماعی (روشهای مددکاری، تئوریها و نظریه‌های مددکاری، سیاست اجتماعی، نظریه‌های رفاه اجتماعی و توسعه و...) با ضریب ۳
- ۲- نظریه‌های جامعه‌شناسی با ضریب ۲
- ۳- روش تحقیق در خدمات و رفاه اجتماعی با ضریب ۲
- ۴- مدیریت و برنامه‌ریزی اجتماعی با ضریب ۳
- ۵- مسائل و آسیبهای اجتماعی با ضریب ۳
- ۶- زبان تخصصی و پیشرفته با ضریب ۲

فصل دوم - برنامه درسی دوره:

الف - دروس تخصصی الزامی:

پیش‌نیاز	تعداد و نوع واحد			عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری		
-	۲	-	۲	نقد و تحلیل مسائل اجتماعی	۰۱
-	۲	-	۲	سیاست‌های اجتماعی و مدل‌های نوین آن	۰۲
-	۲	۱	۱	روش تحقیق کمی پیشرفته در مددکاری اجتماعی	۰۳
۰۳	۲	۱	۱	روش تحقیق کیفی پیشرفته	۰۴
۰۲	۲	-	۲	نقد و تحلیل نظریه‌های رفاه اجتماعی	۰۵
۰۴	۲	۱	۱	بررسی و نقد برنامه‌های توسعه از منظر مددکاری اجتماعی	۰۶
۰۱	۲	۱	۱	سمینار آسیب‌های اجتماعی، علل و پوی‌آمدها	۰۷
موفقیت در آزمون جامع	۱۸	۱۸		رساله تحصیلی (پایان‌نامه)	۰۸

ب - دروس تخصصی اختیاری:

دانشجویان متناسب با حوزه مورد علاقه خود، با مشورت استاد راهنمای دوره، سه درس از مجموع دروس جدول زیر را انتخاب خواهند کرد. می‌بایست عناوین دروس انتخابی با موضوع رساله تحصیلی تناسب داشته باشد.

پیش‌نیاز	تعداد و نوع واحد			عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری		
-	۲	۱	۱	مددکاری بالینی فردی پیشرفته	۰۹
-	۲	۱	۱	مددکاری بالینی گروهی پیشرفته	۱۰
-	۲	-	۲	نقد و بررسی روشهای مداخله در بحران از منظر مددکاری اجتماعی	۱۱
-	۲	-	۲	نظریه‌های نوین مدیریت و کاربرد آن در سازمانهای خدمات اجتماعی	۱۲
-	۲	۱	۱	سمینار سرپرستی آموزش عملی در مددکاری اجتماعی	۱۳
۰۳	۲	-	۲	کاربرد روشهای آماری در تحلیل مسائل و آسیبهای اجتماعی	۱۴
-	۲	۱	۱	سمینار روشهای مددکاری جامعه‌ای و نقد و تحلیل آن	۱۵
-	۲	۱	۱	سمینار روش تدریس در مددکاری اجتماعی	۱۶
-	۲	-	۲	اخلاق، مددکاری اجتماعی و جامعه	۱۷
-	۲	-	۲	رفتار انسانی و محیط اجتماعی	۱۸

ج - دروس پیش‌نیاز:

با توجه به مجموعه دروس تخصصی و ذیربط دانشجویان در دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد و با عنایت به رشته تحصیلی آنها، دروس پیش‌نیاز، توسط کمیته تخصصی تحصیلات تکمیلی واحد آموزشی ذیربط تعیین و به دانشجویان ارائه می‌شود. تعداد واحدهای پیش‌نیاز نباید از شانزده واحد تجاوز کند. این واحدها حداکثر در دو نیمسال تحصیلی و قبل از ورود به دوره دکتری، به دانشجویان ارائه می‌شود و ضوابط مربوط به این دوره، مشابه آئین نامه دوره کارشناسی ارشد وزارت متبوع خواهد بود.

فصل سوم - سرفصل دروس تخصصی دوره:

محتوای مجموعه دروس تخصصی الزامی و اختیاری به ترتیب کد درس به شرح زیر ارائه می‌شود.

عنوان درس: نقد و تحلیل مسائل اجتماعی

کد درس: ۰۱

تعداد واحد: ۲

هدف درس: تقویت توانمندی دانشجویان در خصوص تحلیل علمی - حرفه‌ای انواع

مسائل اجتماعی و ارائه الگوی کاربردی تقلیل آثار و تبعات آنها

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

- مسئله اجتماعی چیست؟ مروری بر مفاهیم و تعاریف مسایل اجتماعی

- ویژگیها و مشخصه‌های مسئله اجتماعی

- مسایل اجتماعی و آسیبهای اجتماعی وجوه اشتراک و افتراق

- تحلیل و تبیین هر یک از مسائل اجتماعی عمده

- تحلیل مسایل اجتماعی از منظر جامعه‌شناسی

- تحلیل مسایل اجتماعی از منظر روانشناسی اجتماعی

- تحلیل مسایل اجتماعی از منظر مددکاری اجتماعی

- دسته‌بندی مسائل اجتماعی و ویژگیهای هر یک از آنها

- کاربرد روشهای مددکاری جامعه‌ای در خصوص مداخله در مسایل اجتماعی

عنوان درس: سیاستهای اجتماعی و مدل‌های نوین آن

کد درس: ۰۲

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

هدف درس: قاندرسازی دانشجویان در تحلیل و نقد سیاستهای اجتماعی در سیستمهای

حکومتی مختلف و کاربرد آنها در ایران

سرفصل درس: ۳۲ ساعت

- مفاهیم سیاست اجتماعی در مکاتب مختلف

- سیاست اجتماعی و رفاه اجتماعی

- سیاست اجتماعی و مددکاری اجتماعی

- سیر تحولات سیاستهای اجتماعی در ایران و جهان و عوامل مؤثر بر آن

- سیاست اجتماعی و اهداف آن

- سیاست اجتماعی و ابعاد آن

- سیاست اجتماعی و ابعاد مختلف توسعه

- سیاست اجتماعی و حقوق ملی و بین‌المللی

عنوان درس: روش تحقیق کمی پیشرفته در مددکاری اجتماعی

کد درس: ۰۳

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد عملی ۱ واحد نظری)

هدف درس: تقویت مهارت دانشجویان در چگونگی استفاده از روشهای نوین کمی

تحقیق در حوزه خدمات اجتماعی

سرفصل درس: ۴۸ ساعت

- مروری بر روش تحقیق کمی در دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد

- نقد و تحلیل روشهای تحقیق کمی

- مروری بر انواع تحقیقات کمی

- کمی کردن تحقیق و ضرورت و اهمیت آن

- روشهای نوین در تحقیقات کمی

- کاربرد روشهای نوین تحقیق در حوزه رفاه و خدمات اجتماعی

- چگونگی تحلیل کمی از نتایج پژوهشهای علمی - کاربردی

- طراحی یک موضوع تحقیق کمی از مجموعه مسائل، نیازها و یا آسیبهای اجتماعی

عنوان درس: روش تحقیق کیفی پیشرفته

کد درس: ۰۴

تعداد واحد: ۱ واحد نظری ۱ واحد عملی

هدف درس: توانمندی دانشجویان در طراحی و اجرای تحقیقات کیفی در حوزه‌های

مختلف به ویژه در حوزه خدمات و رفاه اجتماعی

سرفصل درس: ۴۸ ساعت

- مفهوم تحقیقات کیفی

- تحقیقات کیفی و رابطه آن با تحقیقات کمی - وجوه افتراق و اشتراک

- مشخصه‌های تحقیقات کیفی

- انواع تحقیقات کیفی و ویژگیهای هر یک از آنها

- شکل و الگوی تحقیقات کیفی

- محتوای تحقیقات کیفی و اعتبار و روایی آنها

- کاربرد تحقیقات کیفی در حوزه خدمات و رفاه اجتماعی

- طراحی یک پروژه تحقیق کیفی

عنوان درس: نقد و تحلیل نظریه‌های رفاه اجتماعی

کد درس: ۰۵

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

هدف درس: تقویت توانایی دانشجویان در نقد و تحلیل منطقی از نظریه‌های رفاه

اجتماعی و کاربردی کردن این نظریه‌ها در جامعه ایران

سرفصل درس: ۳۲ ساعت

- تحولات محتوای رفاه اجتماعی در جهان و ایران

- رفاه اجتماعی و مکاتب سیاسی

- رفاه اجتماعی: وسیله یا هدف؟

- نقد و بررسی نظریه‌های رفاه اجتماعی

- نقد و بررسی شاخص‌های رفاه اجتماعی

- شاخص‌های نوین رفاه اجتماعی در جهان امروز

- کاربردی کردن شاخص‌های نوین رفاه اجتماعی در ایران

- ارائه الگوی رفاه اجتماعی متناسب با ویژگیهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ایران

عنوان درس: بررسی و نقد برنامه‌های توسعه از منظر مددکاری اجتماعی

کد درس: ۰۶

تعداد واحد: ۱ واحد نظری ۱ واحد عملی

هدف درس: ایجاد مهارت لازم در دانشجویان برای تحلیل عالمانه و حرفه‌ای از بخش‌های

ذیربط برنامه‌های توسعه

سرفصل درس: ۴۸ ساعت

- مروری بر سیر تحولات برنامه‌های عمرانی (توسعه) قبل و بعد از انقلاب

- مطالعه تطبیقی برنامه‌های توسعه قبل و بعد از انقلاب

- وجوه افتراق و اشتراک برنامه توسعه قبل و بعد از انقلاب

- ویژگیهای برنامه‌های توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی بعد از انقلاب

- ضرورت و اهمیت برنامه‌های توسعه

- مفهوم عام و خاص رفاه اجتماعی در برنامه‌های توسعه

- تحولات حوزه رفاه و خدمات اجتماعی در برنامه‌های مختلف بعد از انقلاب

- جایگاه بخش رفاه و خدمات اجتماعی در برنامه‌های توسعه

- اهداف بخش رفاه اجتماعی در برنامه‌های توسعه

- چشم‌انداز ایران ۱۴۰۰ در راستای رفاه و تأمین اجتماعی

عنوان درس: سمینار آسیبهای اجتماعی، علل و پی آمدها

کد درس: ۰۷

تعداد واحد: ۱ واحد نظری ۱ واحد عملی

هدف درس: تقویت بنیه علمی دانشجویان در نقد و تحلیل آسیبهای اجتماعی علل و

پی آمدهای آنها و ارائه طریق کاربردی در این خصوص

سرفصل درس: ۴۸ ساعت

- آسیب اجتماعی چیست؟ مفاهیم کلاسیک و جدید مربوط به آن

- آسیب اجتماعی و ویژگیهای آن

- آسیب اجتماعی یا مسئله اجتماعی؟ ریشه‌ها و رابطه‌ها

- بررسی آسیبهای اجتماعی و مفهوم علمی - کاربردی آن در بستر تاریخ

- آسیبهای اجتماعی از منظر جامعه‌شناسی

- آسیبهای اجتماعی از منظر روانشناسی اجتماعی

- آسیبهای اجتماعی از منظر روانشناسی

- آسیبهای اجتماعی از منظر مددکاری اجتماعی

- آسیبهای اجتماعی از منظر علم حقوق و جرم‌شناسی

- آسیبهای اجتماعی و انواع آن

- بررسی و نقد علل، آثار و تبعات هر یک از آسیبهای اجتماعی

- ارائه الگوی کاربردی مددکاری در کنترل آسیبهای اجتماعی

عنوان درس: رساله تحصیلی (پایان نامه)

کد درس: ۰۸

تعداد واحد: ۲۰ واحد عملی

هدف درس: ارتقاء سطح مهارت دانشجویان برای بررسی، شناخت و ارائه طریق یک پدیده اجتماعی در حوزه خدمات و رفاه اجتماعی همراه با بهره‌گیری از روشهای تحقیق کمی یا کیفی پیشرفته.

سرفصل درس: ۶۴۰ ساعت

دانشجویان با اخذ مشورت از استاد راهنمای خود طرحی را به عنوان رساله تحصیلی دوره دکترای خود در یکی از زمینه‌های رفاه و خدمات اجتماعی، سیاستهای اجتماعی، مسائل اجتماعی، آسیبهای اجتماعی و... آماده و به شورای تحصیلات تکمیلی واحد آموزشی ذیربط ارائه می‌کنند. پس از تأیید طرح پیشنهادی در شورای مذکور، دانشجو تحت نظرا ستاد راهنما و اساتید مشاور، طرح خود را انجام و پس از دفاع موفقیت‌آمیز در آن به درجه دکتری در مددکاری اجتماعی با قید موضوع پایان‌نامه به عنوان گرایش نایل می‌گردد.

عنوان درس: مددکاری بالینی فردی پیشرفته

کد درس: ۰۹

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری ۱ واحد عملی)

هدف درس: آماده کردن دانشجویان برای تصدی تدریس دروس مددکاری فردی و

همچنین تحلیل علمی - حرفه‌ای ابعاد مختلف کار با فرد

سرفصل درس: ۴۸ ساعت

- مددکاری اجتماعی و مددکاری فردی - مددکاری فردی به عنوان شاخه‌ای از مددکاری

اجتماعی

- مددکاری فردی و تحولات آن در بستر تاریخ

- کاربرد مددکاری فردی در دنیای امروز

- اهداف مددکاری فردی در مکاتب و ایدئولوژی‌های مختلف

- نقد و تحلیل اهداف مددکاری

- نقد و تحلیل ارزشهای اساسی در مددکاری فردی

- نقد و تحلیل اصول حرفه‌ای مددکاری فردی

- مددکاری اجتماعی تلفیقی از دانش، مهارت و ارزشها

- مددکاری اجتماعی عاملی برای مداخله در بحران حاصل از تعامل فرد و نهادهای

اجتماعی

- تحلیل و نقد هم حسی یا همدردی در کار با مددجو

- مشاهده و کاربرد آن در مددکاری فردی

- تحلیل ساختار یک مصاحبه حرفه‌ای در مددکاری اجتماعی، ویژگیها و انواع آن

- عامل ارتباط بین مددکار و مددجو، نیاز یا مشکل؟ هر دو یا هیچکدام؟

- ارائه یک الگوی عملی جدید در کار با فرد

عنوان درس: مددکاری بالینی گروهی پیشرفته

کد درس: ۱۰

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

هدف درس: توانمندی دانشجویان در تحلیل علمی - حرفه‌ای از نقش و تأثیر مددکاری گروهی در قادرسازی اعضای گروه در مقابله با مشکلات فردی و گروهی

سرفصل درس: ۴۸ ساعت

- مددکاری گروهی و مشخصه‌های آن

- انواع گروه‌های اجتماعی و کاربرد مددکاری اجتماعی در ایجاد، گسترش و تحکیم

گروه‌های اجتماعی

- کاربرد مددکاری گروهی در جهان امروز و مصادیق آن در ایران

- نقد و تحلیل مددکاری گروهی و گروه درمانی

- نقد و تحلیل مددکاری گروهی و خانواده درمانی

- نظریه‌های پویایی گروهی و کاربرد هر یک از آنها در کار با گروه

- انسجام گروهی و عوامل مؤثر بر آن

- گروه سنجی و کاربرد آن در مددکاری گروهی

- اهداف گروهی و رابطه آن با اهداف فردی

- نقد و بررسی اصول حرفه‌ای مددکاری گروهی

- ارائه الگویی برای چگونگی تشکیل گروه و استمرار آن

عنوان درس: نقد و بررسی روشهای مداخله مددکاری اجتماعی در بحران

کد درس: ۱۱

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

هدف درس: تقویت تفکر علمی توأم با نقد دانشجویان در حوزه روشهای مداخله در

بحران

سرفصل درس: ۳۲ ساعت

- بحران، مفهوم، ابعاد و انواع آن

- معنا و مفهوم مداخله در بحران

- الگوها و نظریه‌های مداخله در بحران

- نقد و تحلیل الگوهای مداخله در بحران در رابطه با مددکاری اجتماعی

- روشهای مددکاری اجتماعی و کاربرد آن در پدیده مداخله در بحران

- نقش مددکاری اجتماعی در کنترل و تعدیل بحران

- آرایه الگوی عملی مداخله در بحران از منظر مددکاری اجتماعی

عنوان درس: نظریه‌های نوین مدیریت و کاربرد آن در سازمانهای خدمات اجتماعی

کد درس: ۱۲

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

هدف درس: تقویت بنیه علمی دانشجویان در نقد و بررسی سیستمهای مدیریت

سازمانهای رفاهی و اجتماعی و ارائه الگوی کاربردی در چگونگی اداره یک سازمان خدمات

اجتماعی

سرفصل درس: ۳۲ ساعت

- نقد و تحلیل مکاتب مدیریت

- مدیریت نوین و ویژگیهای آن

- سیستمهای مدیریت و کاربرد آن در سازمانهای خدمات اجتماعی

- مدیریت فردی، مدیریت جمعی و مشارکتی، وجوه افتراق و اشتراک آن

- بررسی تطبیقی سیستمهای مدیریت سازمانهای خدمات اجتماعی ایران با برخی از

کشورها

- ارائه الگوی سیستم مدیریت سازمانهای خدمات اجتماعی متناسب با مقتضیات امروز

و فردای جامعه ایران

فصلنامه علمی-پژوهشی

عنوان درس: سمینار سرپرستی آموزش عملی در مددکاری اجتماعی

کد درس: ۱۳

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

هدف درس: توانمندسازی دانشجویان در سرپرستی آموزشهای عملی دانشجویان در

دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد

سرفصل درس: ۴۸ ساعت

- سرپرستی، معنا و مفهوم آن (در جامعه معاصر)

- ویژگیهای فردی و حرفه‌ای سرپرست

- سرپرست و نقش و وظیفه او

- نقد و بررسی شیوه‌های سرپرستی دانشجویان

- رابطه سرپرست و دانشجو

- عوامل مؤثر در سرپرستی کارآمد

- موانع و محدودیتهای سرپرستی

- متغیرهای مورد عمل در ارزیابی آموزشی عملی

عنوان درس: کاربرد روشهای آماری در تحلیل مسائل و آسیبهای اجتماعی

کد درس: ۱۴

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

هدف درس: افزایش مهارت عملی دانشجویان در استفاده و تحلیل روشهای آماری در

تحلیل از عوامل و آثار آسیبها و مسائل اجتماعی

سرفصل درس: ۳۲ ساعت

- شاخص های آماری و کاربرد آنها

- کاربرد آزمونهای آمار استنباطی و پیشرفته در تحقیقات کمی و کیفی

- اهمیت و ضرورت استفاده از آزمونهای آماری در تحلیل از آسیبها و مسائل اجتماعی

- چگونگی داده پردازی و روشهای استفاده از رایانه در تحلیل های آماری از مسائل و

آسیبهای اجتماعی

- ارائه یک نمونه عملی از کاربرد روشهای آماری در تحلیل مسائل اجتماعی و آسیبهای

اجتماعی

عنوان درس: سمینار روشهای مددکاری جامعه‌ای، نقد و تحلیل آن

کد درس: ۱۵

تعداد واحد: ۱ واحد نظری، ۱ واحد عملی

هدف درس: آماده کردن دانشجویان در جهت تحلیل علمی - حرفه‌ای از روشهای

مددکاری جامعه‌ای در راستای تحقق اهداف مددکاری اجتماعی

سرفصل درس: ۴۸ ساعت

- آخرین یافته‌ها در خصوص مفاهیم مربوط به روشها و شاخه‌های مددکاری جامعه‌ای

- بررسی رابطه متقابل مددکاری فردی و مددکاری جامعه‌ای

- بررسی رابطه متقابل مددکاری گروهی و مددکاری جامعه‌ای

- نقد و بررسی تحولات مربوط به مددکاری جامعه (رشد و توسعه محلی)

- نقد و بررسی تحولات مربوط به اقدامات اجتماعی

- اولویت‌بندی روشهای مددکاری جامعه‌ای در شرایط فعلی و آینده ایران

- نقد و بررسی تحولات مربوط به مدیریت اجتماعی و رابطه آن با روشهای مددکاری

جامعه‌ای

- نقد و بررسی تحولات مربوط به برنامه‌ریزی اجتماعی

عنوان درس: سمینار روش تدریس در مددکار اجتماعی

کد درس: ۱۶

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

هدف درس: آشنا ساختن دانشجویان با فلسفه آموزش، تئوریهای آموزشی، فنون آموزشی

با تأکید بر آموزش حرفه‌ای.

سرفصل درس: ۴۸ ساعت

- آموزش و فلسفه و اهداف آن

- تئوریهای عمده در فرایند آموزش

- آموزش و آموزش حرفه‌ای

- عوامل مؤثر بر آموزش حرفه‌ای

- موانع و محدودیتهای آموزش حرفه‌ای

- روشها و فنون آموزش حرفه‌ای

- وسایل کمک آموزشی و کاربرد آن در فرایند آموزشی

عنوان درس: اخلاق، مددکاری اجتماعی و جامعه

کد درس: ۱۷

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

هدف درس: تأکید بر توسعه استدلالهای اخلاقی و کاربرد آن در ارزشها و اصول حرفه‌ای

سرفصل درس:

- اخلاق و فلسفه آن

- اخلاق حرفه‌ای و مفهوم آن

- اخلاق حرفه و ویژگیهای آن

- نقد و تحلیل ارزشهای اخلاقی در مددکاری اجتماعی

- ارزشهای ثانوی و اخلاق حرفه‌ای و جوه افتراق و اشتراک آنها

- اخلاق و منشور اخلاقی

- تحلیل کاربردی از منشور اخلاقی

عنوان درس: رفتار انسانی و محیط اجتماعی

کد درس: ۱۸

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

هدف درس: تواناساختن دانشجویان در تحلیل علمی از رفتار انسانی در مناسبات مختلف

اجتماعی، ریشه‌ها و بسترهای رفتار انسانی آثار و تبعات آن

سرفصل درس: ۳۲ ساعت

- معنا و مفهوم و رفتار انسانی

- رفتار انسانی از منظر روانشناسی

- رفتار انسانی از منظر جامعه‌شناسی

- رفتار انسانی از منظر انسان‌شناسی

- رفتار انسانی از منظر اسلام‌شناسی

- رفتار انسانی از منظر مددکاری اجتماعی

- رفتار انسانی، آثار و نتایج آن

- رفتار انسانی علل و ریشه‌های آن

- آیا محیط اجتماعی براینده رفتار انسانی است یا به وجود آورنده آن؟

- چگونه می‌توان با بهره‌گیری از روشهای مددکاری اجتماعی در رفتار انسانی اثرگذار

بود؟

